

2007/2017

Familiegravstedet på Vestre Kirkegård

Jens U Kromann

7. udg. 15. juli 2017

Det er min morfar, Carl Larsen, der har oprettet familiegravstedet og betalt det frem til omkring år 2000. Derefter har et konsortium af hans efterkommere med Lars Peter som primus motor vedtaget at videreføre det. Ved et årligt tilbagevendende gravøl oprindelig den første søndag i december, senere henlagt til den første søndag i juli, besigtiger vi nu gravstedet og renser ukrudt væk og klipper hækken.

Ved gravøllet i 2006 bad nogle af de unge mennesker mig om at redegøre for navnene, og det er den opfordring, der hermed efterkommes. Her er navnene på den store gravsten:

Lars Larsen

* 20-3 1817 † 18-1 1895

N.P.Skals

* 11-9 1854 † 1-5 1916

Margrethe Skals

f. Larsen

* 5-6 1856 † 22-7 1926

Helene Larsen

f. Skals

* 5-8 1880 † 31-1 1952

Carl Larsen

* 26-7 1879 † 20-12 1958

Jeg har ikke forsøgt at føre Larsen-familien længere tilbage end til den øverst nævnte, Lars Larsen, så ham kalder jeg 1. slægtled. De navne, der optræder på gravstenen, er markeret med fed kursiv i teksten nedenfor. Kilden er Carl Larsens (min morfars) erindringer: *Carl Larsen, Liv og Rejser I-III, Privattryk, Roskilde 1958*. Desuden er der anvendt en række fotografier, som Trumse har i sin varetægt.

I de seneste udgaver af dette skrift er tilføjet en række oplysninger om min mors biologiske ophav.

Første Slægtled

1.1 Lars Larsen, er morfars farfar, altså min tipoldefar på mødrende side, født 20. marts 1817, død 18. januar 1895 i København. Husmand i Brænderup v. Bogense. Han levede væsentligst af at dyrke humle, som han om efteråret drog rundt og solgte på Fyn og i Jylland.

Gift med **Karen Kirstine Larsen** (morfar er i sine erindringer ikke ganske sikker på navnet), som døde i en ung alder. Der var følgende børn i ægteskabet:

2.1 Niels Larsen, Morfars far, se nedefor.

2.2 ? Larsen (morfar har ikke nævnt fornavnet), en søn, som drog til Amerika som ung og derefter knap lod høre fra sig.

2.3 Rasmus Larsen, der blev ved landvæsenet i nærheden af Bogense. Han blev gift og fik en datter, **Karen Kirstine**, som blev gift og boede i Odense.

2.4 Margrethe Larsen, født den 5. juni 1836, død 2 juli 1926. Hun blev gift med snedkermester **Niels Petersen Skals**, København, og står derfor på gravstenen som **Margrethe Skals, f. Larsen**. N.P. Skals havde fra sit første ægteskab en datter, **Helene Hansine Marie Skals**, som senere blev gift med morfar. Hun står næstnederst på gravstenen som **Helene Larsen, f. Skals**.

Da N. P. Skals døde i 1916, flyttede Margrethe Skals ind hos min morfar og mormor. Hun blev en slags reservemor for deres datter Else, min mor, for morfar og mormor havde megen selskabelighed og begyndte tidligt at rejse til udlandet næsten årligt. Mor omtalte tit og i meget kærlige vendinger sin "bedstemoder" som nok var det faste holdepunkt i hendes tilværelse med hendes forældres megen selskabelighed.

2.5 Kirstine Larsen, som også drog til Amerika, men kom hjem igen og blev opsynsbetjent på Københavns Kvindefængsel og senere gift med rangermester P. Jørgensen, Københavns Hovedbane- gård. Hun døde i 1923.

Mormor, Helene Larsen, f. Skals, velsagtens omkring 12 år gammel.

Lars Larsen giftede sig senere igen og der var to børn af dette ægteskab:

2.6 Carl Larsen og

2.7 Christiane Larsen, der begge blev gift og boede på Fyn.

Det er ret beset lidt mærkeligt, at Lars Larsen kom med i familiegravstedet. Han var allerede død i 1895, da morfar var 6 år, og han levede hele sit liv på Fyn. Kan man tænke sig, at morfar fik ham flyttet, da han oprettede familiegravstedet? I så fald ville det måske have været naturligt for morfar også at flytte sine forældre over i det nye familiegravsted, men det skete ikke.

Tv: Min mormor, Helene Larsen, f. Skals, med sin mor Margrethe Larsen. I midten hele familien Skals på udflugt. Min mormor til venstre i billedet. Th: Mormor som jeg husker hende fra 1950'erne

Andet Slægtled

Bryllupsbillede af Niels Larsen og Jacobine.

2.1 Niels Larsen, morfars far, er så min oldefader, født den 26. september 1847 i Brænderup, død ca. 10. oktober 1904. (Morfar havde ladet en plads stå i sit manuskript til senere at udfylde med datoen, men det fik han aldrig gjort. Han nævner dog, at bedstemoderen, nedennævnte Dorthea Nielsen, var død nogle dage før, og det var den 7. oktober). Niels Larsen kom i møllerlære på Fyn, senere i urmagerlære i Odense. I 1871 blev han ansat som lokomotivfyrbøder ved Statsbanerne i Århus. Fra 1882 lokomotivfører i Langaa ved Gudenåen (Århus amt). Han blev begravet i Langaa.

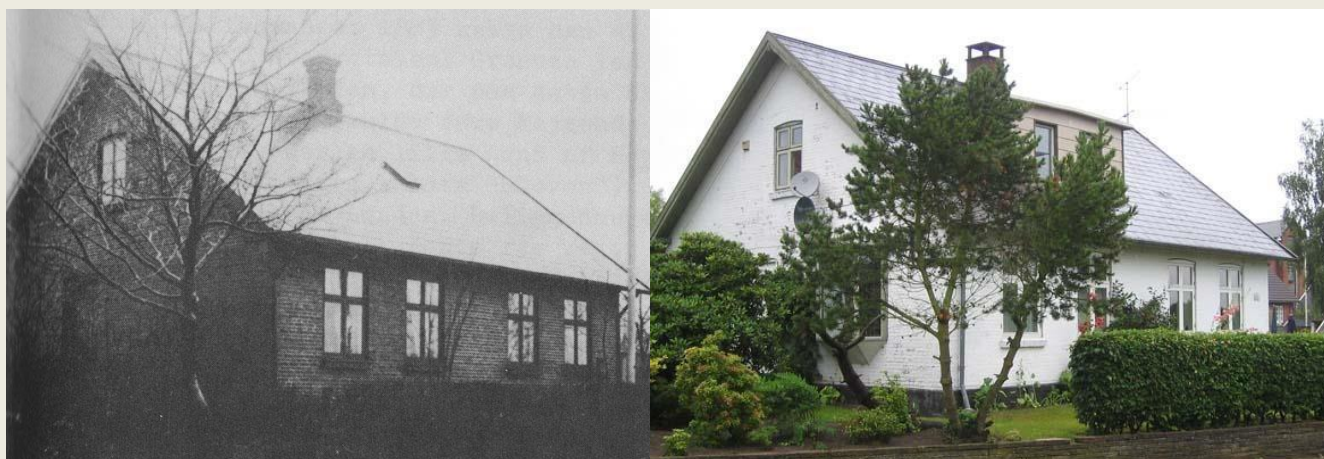
Niels Larsen blev gift i oktober 1878 med **Jacobine Nielsen**, syerske, født i en fiskerfamilie på Langø nord for Kerteminde og adopteret af arbejdsmand og kornmåler **Niels Nielsen**, født 2 maj 1823, død 7. August 1876, og hustru **Dorthea**. Dorthea er

"Vor søde lille bedstemor" Dorthea Nielsen. Hun og hendes mand adopterede min morfars mor, Jacobine Nielsen.

hyppigt omtalt i erindringerne som ”vor søde lille bedstemoder”. Hun var født den 20. maj 1821 og døde den 7. oktober 1904. Hun boede hele livet i Nyborg og ligger begravet på kirkegården der. Morfar skriver i erindringerne at han besøgte hende i Søndergade 6 øverst. Ifølge Nyborg Lokalhistoriske Arkiv var det dog Søndergade 4. øverst oppe. I Folketællingen 1860 Nykøbing Købstad D6355 omfatter husstanden dér alene Niels Nielsen, 36 år gammel, Arbejdsmand, født Sall, og Dorthea, 37, Hans Kone, født Langø. Søndergade 4 findes stadig. I FT 1880 finder vi Dorthea Nielsen, Enke efter Kornmåler Nielsen i Havnegade 24 A¹.

I sine erindringer skriver morfar om sit barndomshjem i Langaa, at hans far i efteråret 1883 købte "af Søren Fisker en Grund på 2 skp Land = ca. 3800 Kvadratalen. Grunden lå Vest for Stationsbygningen, kun adskilt fra denne af Vejen, der på dette Sted var udvidet til en Holdeplads for Køretøjer [...] Beliggenheden var fremragende: ligeoverfor Broen, der førte fra Vejen over til Stationen ..."

På dette grundlag - og udfra et meget dårligt foto af huset som også findes i erindringerne – Har jeg fundet huset. På vor Jyllandstur i 2011 lagde vi vejen om ad Langaa, og minsandten om det ikke stod der endnu. Nu hvidkalket, for de 127 år må have tæret på murstenene, men umiskendeligt samme hus med den moderne adresse Bredgade 66 i Langaa. Her er huset som det oprindeligt så ud da det var færdigt i 1884 og i sin nuværende skikkelse med kvist på taget og karnap i gavlen i 2011:

Jacobine flyttede i sine sidste år til København og boede hos morfar i nogle værelser i tilknytning til hans sagførerkontor i Fiolstræde. Hun døde i 1928, men kom ikke i familiegravstedet på Vestre Kirkegård. Hun blev ført til Langaa og bisat ved siden af sin mand.

Niels og Jacobine Larsen fik 9 børn:

3.1 Niels Carl Lauritz Larsen (min morfar) Nederste navn på gravstenen. Omtalt nedenfor.

3.2 Theodor Larsen, f. 14. december 1879. Død 1941. Trafikassistent i Vamdrup, fra 1912 i Statsbarnernes revision, fra 1923 Trafikkontrollør i Aalborg. Fra 1939 stationsforstander i Gedser. Gift den 27. februar 1910. Hans hustru hed Kathrine. To børn: **Folmer og Gudrun**

3.3 Agnes Minna Larsen, f. 5 september 1882. Rejste til Amerika, Mercer Island ved Seattle, hvor hun blev gift med en dansk-amerikaner, William Larsen. En søn: **William**

3.4 Niels Larsen. Født omkring 1884, død 1943. Kom efter konfirmationen i 1898 i snedkerlære hos snedkermester Skals i København (se nf. 2.4) og tog på valsen i Europa og Mellemøsten. I 1911 var han kommet til Paris, hvor han sendte bud efter og giftede sig med en gammel veninde, **Maren Sand**. Siden kom han hjem igen og blev ansat i Skals' snedkerforretning i København, som han også endnu senere overtog, men i 1924 rejste han til Amerika med kone og fire børn og bosatte sig i nærheden af sin søster Agnes i Mercer Island.

3.5 Karen Margrethe Larsen, født den 15. oktober 1885. Også hun rejste rundt i England, Amerika, Sydafrika og Schweiz. Hun forblev ugift. Af Politiets Registerblade 1909 fremgår at hun i 1909 havde

bopæl i Rømersgade 19,3. Og i 1922 flyttede hun adresse fra Brønshøj til Fiolstræde 14,3. Det er adressen på Larsen & Wreschners sagførerkontor. Som nævnt ovenfor boede hendes og morfars mor Jacobine i nogle værelser i tilknytning til sagførerkontoret, så hun er altså flyttet ind hos sin mor. Hendes dødsår kender jeg ikke.

3.6 Lars Larsen, født 7. september 1887. Død i august 1951. Kom i uddannelse som maskiningeniør, men måtte ved faderens død opgive studierne pga. pengemangel og blev ansat ved Statsbanerne. Morfar beskriver ham som en opfindertype, men er ellers sparsom med oplysninger om ham, idet Lars angiveligt også skulle være i færd med at skrive sine memoirer. Han tog i en sen alder studentereksamen og blev jurist i 1928 og blev så fuldmægtig hos morfar. I 1932 blev han udnævnt til Trafikinspektør ved Statsbanerne og måtte da opgive sin sideløbende juridiske karriere. Han blev gift med **Dagny Modeweg-Hansen** i 1922 og der var 3 børn i ægteskabet: **Troels, Birthe og Stig**. De to første blev jurister og arbejdede også en tid hos morfar.

3.7 Christian Sabro Syvert Larsen, født 26. november 1889. Død 1956. Kom i smedelære og blev montør ved F.L.Schmidt og rejste som sådan rundt i Tyskland, Østrig og Rusland. Efter 1. verdenskrig søgte han ind ved Statsbanerne, men inden hans ansættelse blev effektueret, blev han sindssyg og indlagt på Sct. Hans. Få år før dette var han blevet gift med **Valborg ?**. Ingen børn.

3.8 Dorte (kaldet Dorte) Kirstine Ellen Larsen, født 22. marts 1893. Forlovet med en mejerist, **Nellemann**, der tog til Sydafrika, og hun rejste efter ham og blev gift i Port Elisabeth. Hun fik 5 børn, **Tove, Svend Aage, Kirsten, Dorte og Thyra Dannebød**. Da Nellemann døde omkring 1950, blev hun gift med en mineingeniør, van Heerden. men de blev skilt igen kort efter, i 1952. Hun ernærede sig derefter som syerske i Johannesburg. Hun døde en del år efter morfar, for hun var på besøg i Danmark omkring 1970, hvor hun bl.a. besøgte Helle og mig.

3.9 Helmerich Larsen, født 16. september 1896. Død 1943. Også han kom i snedkerlære hos N .P. Skals, men var ikke glad for faget. fik siden ansættelse ved Statsbanerne. Gift med **Karen Marie**, af uransagelige årsager kaldet **Inger**. De fik en søn, **Mogens**, som døde som ung, og adopterede **Jytte Lis**, f. 1933, senere gift Pedersen. Disse oplysninger har jeg fra 2 børn af Jytte Lis Pedersen, Anne-Mette Pedersen og Maibritt Lindkvist Olsen. De har en bror som har arvet navnet: Stig Helmerich Pedersen.

Tredje Slægtled

3.1 Niels Carl Lauritz Larsen, min morfar, født 26. juli 1879 i Nyborg (?), død 23. december 1958 i Roskilde. Morfar må have været usædvanlig godt bogligt begavet, for det hørte til sjældenhederne, at en lokomotivførers dreng kom i latinskolen og blev jurist. For at finansiere studierne måtte han søge friplads og legater, hvilket forudsatte en dukseplads i klassen, og mens han studerede i København måtte han selvfølgelig arbejde ved siden af. Alligevel fik han en flot embedseksamen og kom på sagførerkontor, først i Vejle, siden i Brønderslev, hvor han blev overretssagfører, og også fik mulighed for at stifte bo og gifte sig.

Han fik en kompagnon i overretssagfører Wreschner, som var kendt i juridiske cirkler som en ganske venstreorienteret og progressiv jurist. Det varede til 1935, da ors. Wreschner døde, og morfar fik da en ny kompagnon i landsretssagfører Oscar Königsfeldt.

Morfar som ung sagfører, ca. 1910

Morfar blev student i 1898 fra Latinskolen i Randers. Han måtte hele tiden gennem gymnasiet hænge voldsomt i, for det var forudsætningen for, at han kunne beholde sin friplads. Hjemmet var jo ingenlunde velhavende, og da han skulle til studentereksamen, skulle han møde op i kjole og hvidt, hvilket også var en økonomisk belastning. Han fik også en flot studentereksamen, selv om han nævner, at græsk var et fælt sprog, som han måtte kæmpe med. Bemærk, at den hvide studentehue netop er begyndt at dukke op, men kun en af årets studenter bærer den model.

Morfar er nr 3 fra højre.

år en meget søgt manuduktør. Bent skriver videre:

"I 1952 skaffede din morfar mine forældre en lejlighed i Østre Palæ, som han administrerede. Kort tid efter indflytningen kom chocket. I avisen blev Königsfeldt sigtet for underslæb vedr. klientkontoen. Jeg er ikke sikker på, om din morfar stadig havde forretningen, eller om han havde overdraget den til sine gamle medarbejdere."

Kort efter tog Königsfeldt sit eget liv i sit sommerhus i Solrød (hvor også mormor og morfar havde sommerhus). Det var en grim sag for et sagfører-kontor og en ulykkelig afslutning på en ellers fornem karriere i branchen for morfar. Han tabte vistnok adskillige millioner og afhændede kort efter sin forretning til sine andre kompagnoner. Det er mærkeligt, at morfar ikke har nævnt dette med et ord i sine erindringer. Forklaringen er nok, at hovedparten af memoirerne blev skrevet i 1940'erne og de er blot blevet lettere redigeret til udgivelse, mens morfar boede hos os i Roskilde.

Min far havde købt lægepraksis i Roskilde i 1956 og vi flyttede ind i et muremsterhus på Dronning Emmasvej. Men min mor mente jo nok, at vi skulle bo der, hvor *man* bor, når man bor i Roskilde, nede ved fjorden på Frederiksborgvej. Morfar var blevet bevægelseshæmmet på sine gamle dage, og da mor fandt et pragtfuldt hus på Frederiksborgvej 108 med et anneks i gården med en stue og et soveværelse, blev det ordnet sådan, at vi købte huset og morfar flyttede ind i annekset. De sidste to år af sit liv tilbragte han således hos os indtil han døde i december 1958. Han var stadig – på trods af det tab, Königs-

Som nævnt ovenfor (se under Første Slægtled, 2.4) giftede han sig (den 23. Marts 1907) med sin kusine **Helene Skals**. Hun kom fra København og kunne slet ikke finde sig tilrette i det nordjyske provinsmiljø, så de flyttede til København, og morfar måtte starte forfra med at opbygge sig en sagførerforretning der. Det gik overordentlig godt og han udvidede med opkøb af ejendomme til udstykning, hvilket han også havde en heldig hånd med. I folketællingen 1930 (opslag 58-59) kan man finde ham på adressen Gl. Kongevej 68, 4tv, hvad jeg fik et problem med, for den adresse findes ikke nu. Forklaringen er at nr. 68 blev revet ned i 1967 for at skabe plads til Codanbygningen. Morfar var i flere år medejer af ejendommen. Et billede af (en del af) den statelige ejendom kan ses [her](#).

Her er der en iøjnefaldende lakune i morfars erindringer, for om Königsfeldt skriver han alene at han hermed har fået "en god erstatning for min gamle ven. Sagførerforretningen er fortsat i det gode gamle spor". Det undrer, for samme Königsfeldt blev siden grebet med hænderne dybt nede i klientkontoen. Det skete i 1952. Min nu afdøde fætter, advokat Bent Kromann husker at det var en stor sag, der kom på avisernes forsider. Bent skriver, at Königsfeldt var meget dygtig og respekteret. Han var i mange

Morfar fotograferet af min far på en af de mange rejser, de foretog sammen

feldt havde påført ham - en ganske velhavende mand, og bidrog nok i væsentligt omfang til, at vi kunne købe så dyrt et hus. Det kostede 95.000 kr i 1956. I dag vil jeg tro, det koster 6-7 millioner.

Morfar og mormor kunne til deres store sorg ikke få børn, men adopterede min mor, **Else Larsen**, se nr. 4,1. Dermed er vi nået til gravstenen med mine forældres navne og fjerde slægtled.

Fjerde Slægtled

4.1 Else Larsen, min mor, født den 6. november 1913, død den 14. september 1999. Hun var født i Odense som datter af **Nikoline Mikkelsen**, og hun blev som spæd adopteret af mormor og morfar. Jeg har prøvet at finde frem til hendes biologiske herkomst, men kilderne er sparsomme:

Dåben er indført i kirkebogen for Sct Knuds Sogn 1913-1917, Opslag 155 nr. 176: Else ~~Mikkelsen~~ Larsen. Mikkelsen er overstreget i kirkebogen, og der er tilføjet: Ved Bevilling af 27. Oktober 1914 adopteret af Overretssagfører Niels Carl Lauritz Larsen og hustru Helene Hansine Marie Skals. Det er desuden nævnt, at "Ifølge Fattigv. Skr. 14.1.14 er Odense Barnets Forsørgelseshjem". (Forsørgelseshjem er et ældre udtryk for den hjemstedskommune som, hvis barnet skulle komme under fattighjælp, vil være ansvarlig for barnets forsørgelse). Endelig er det nævnt, at barnets fødested er O(luf) Bagersgade 2, Odense, Sct. Knuds Sogn. Moderen er angivet som ugift Syerske. Der er ikke udlagt nogen barnefader.

Ved dåben optræder følgende faddere: Mælkehandler Clausen og hustru, Odense, Pige Johanne Mikkelsen, Skibhusene.

Disse personer spiller en rolle i kortlægningen af Nicolines historie. Johanne Mikkelsen er Nicolines ældre søster og familien kan man finde i seneste folketælling før 1913, som er FT 1901. Familien bor da i Skibhusene, et lille landsbysamfund for enden af Skibhusvej, hvor Odenses gamle kanal ender. Husstanden består af faderen Lars Mikkelsen f. 18. Februar 1855, som er maskinfører ved Odense Kanal, moderen Thora Mikkelsen, f. 3. August 1858, samt 5 børn, herunder tvillingerne Jakobine og Johanne Mikkelsen, samt Nikoline Mikkelsen, f. 5. November 1893.

Nikoline er altså netop fyldt 20 år, da hun lader sit barn døbe, og det er hendes to år ældre søster, der er fadder ved dåben. Hendes forældre glimrer ved deres fravær; de har sikkert slået hånden af hende på grund af det uægte barn, som det kaldtes dengang.

Første efterfølgende folketælling er FT 1921. Her finder vi kun tre personer i husstanden på adressen i Skibhusene (matr. nr. 50a, se FT 1921 opslag 10): Faderen Lars, moderen Thora og Nikoline, der er

anført med stillingen ”ung pige i huset”. Desværre er det ikke angivet hvor hun gjorde tjeneste, måske i Odense. På det tidspunkt ligger bortadoptionen jo 8 år tilbage i tiden.

Ved den efterfølgende folketælling i 1924 er familien flyttet. Som det vil fremgå nedenfor flyttede faderen alene til København i 1896. Måske blev de skilt, måske døde moderen af skam?

For så vidt angår mælkehandler Clausen, viser det sig, at præsten har skrevet navnet forkert. Der er tale om Johannes Clasen, som i FT 1916 findes på den adresse, hvor barnet i kirkebogen er opgivet som født, Oluf Bagersgade 2.

Han bor da med sin familie, hustruen Signe (antagelig en skrivefejl, hun hed Nielsine, kaldet Sine, som det fremgår af folketællingen 1925, hvor familien stadig bor på adressen), datteren Johanne, en plejesøn og to logerende til leje i stueetagen i den 3-etagers ejendom. I lejligheden bor desuden ejendommens ejer, så det må have været trangt. Ved den efterfølgende folketælling, i 1925, er familien flyttet op på øverste etage, hvor huslejen er lidt lavere, 500 kr. om året i stedet for 800 kr. for hvert af de øvrige lejemål. Johannes Clasens husstand består i 1925 af husfaderen, moderen og tre børn samt to plejebørn, de sidste begge født i 1925 og altså spædbørn.

Det ser ud til, at familien Clasen har suppleret indtægterne ved at tage plejebørn i huset, vel med henblik på adoption. Alt taler for, at også Nicolines nedkomst er forsøgt skjult for naboerne i Skibhusene ved at installere Nicoline hos mælkehandler Clasen og at mor så har været plejebarn i denne familie indtil en adoption kunne gennemføres. Dette kan forklare hr. og fru Clasens deltagelse i dåben som faddere.

Nicolines aner

Men hvad var det for en familie i Skibhusene, som Nicoline Mikkelsen er runden af? Vi har jo alle lidt blod i årerne efter denne del af familien, så jeg har brugt nogen tid på at kortlægge Nicolines slægt bagud.

Nikoline Mikkelsens familie kan føres tilbage til midten af 1700-tallet. Hendes far **Lars Michael Mikkelsen**, født 18 Feb 1856 i Seden NØ for Odense er i folketællingerne for 1890 og 1901 opført som hhv. maskinmester og maskinfører ved Opmudringsvæsenet ved Odense kanal. I forbindelse med sit giftermål den 5. juli 1885 med **Thora Arentsen** flyttede familien til Skibhusene. Han døde i 1922.

Nicolines farfar, **Jens Mikkelsen** var født omkring 1823 i Vester Aaby sogn, Sallinge, Svendborg. Han var oprindelig også ansat ved kanalopmudringsvæsenet, men blev senere møllebygger og i slutningen af 1800-tallet var han maskinmester ved godset Brahetrolleborg og senere arbejderformand sammesteds.

Hendes oldefader, **Mikkel Pedersen**, var født ca. 3 maj 1789 i Vester Aaby sogn. I folketællingen 1834 er hans stillingsbetegnelse ”bestyrer af en avlsgaard under Brahetrolleborg og et kalkbrænderie”. Adressen er Røglemarkshuset i Vester Åby. Det ser ud som om Røglemarkshuset var bolig for landarbejdere og daglejere ved Brahetrolleborg. I folketællingen for 1845 bor der seks familier med og uden børn samt nogle ældre ”indsiddere og almissemønstre”, i alt 24 voksne og børn i huset.

I kirkebogen for Ulbølle sogn (mellem Svendborg og Faaborg), opslag 35 nr 17 findes under 11. november 1817 en indførsel om dåb af en datter:

”Anne Margrethe Michels Datter, Slegfredbarn, Hjmdb. 15. Novbr., fremstillet i kirken 25 Sønd eft. Trinit. 23. Novbr. Moderen Anne Marie Jensdatt. Huusmd. Jens Larsens Datter i Ulbølle, hjemkommen besvangret fra Brændegaard hvor hun tjente, Barnefaren Michel Pedersen, Peder Hørsvingers Søn ved Brændegaards Teglværk.”

Det er altså Michel eller Mikkel Pedersen der udlægges som barnefader, og han er søn af Peder Hørsvinger, nedenstående Peder Hansen. Mikkel Pedersen føjer sig således smukt ind i rækken af fædre i vores familie til børn født uden for ægteskabet.

Af billedet af den nævnte indføring i kirkebogen herunder fremgår hvor besværligt det er at tyde de gamle kirkebøger.

17.	11 Novemb.	Anne Margrete Michels Datter Højgaard Larsen	Gjorde 15. Novbr. 1789 25. Indfødt. Prest. 23. 1789.	Indfødt. 15. Novbr. 1789. Langeaa, Ljunge i Bredborg Moderen Anne Marie Jensen Fædren Peder Langeaa Datter i Bredborg, Højgaard Larsen 1789 25. Indfødt. Prest. 23. 1789.

Brændegård var (og er) en hovedgård under Brahetrolleborg, hvortil der åbenbart hørte et nu forsvundet teglværk. Under Brahetrolleborg hørte endvidere teglværket Bremerhage. Begge er beliggende nær Vester Åby, få kilometer fra Fåborg.

Nicolines tipoldefader hed **Peder Hansen** "Peder hørsvinger", se ovf.. Han er født omkring 1741. I folketællingen for 1787 er han opført som "Arbeyder ved Teglværket under Brendegaard". I 1801 hvor han er 60 år hedder det arbejder ved Bremmerhauge teglværk. Han og hans kone Margarete Pedersdatter, som da er 51, har kun to hjemmeboende børn, ingen af dem hedder Mikkel. På en nærliggende gård under Brendegaard, Steenboe finder vi imidlertid en tjenestedreng Michael Pedersen på 11, hvilket passer godt med Mikkel Pedersens fødselsdato i maj 1789. Så der er næppe tvivl om, at Peder Hansen er Mikkel Pedersens far.

Længere tilbage kommer vi næppe, for her slipper kirkebøger og folketællinger op. Men som det fremgår er Nicoline rundet af en familie på de nederste trin af den sociale rangstige. Og vi, efterkommerne efter mor, har fået et solidt tilskud af gode arbejdergener.

Nicoline Mikkelsens videre skæbne

Jeg har forsøgt at finde ud af, hvordan det siden gik Nicoline Mikkelsen. Det fremgår af det københavnske politis registerblade at hun den 1. november 1920 flyttede til Amagerbrogade 9 B (sådan tror jeg i hvert fald det skal læses) i København. Men dette er ikke helt uproblematisk. Adressen findes nemlig ikke i de nærmest følgende folketællinger hvor jeg selvfølgelig har søgt efter hende. Der er tre folketællinger i tiden umiddelbart derefter: 1921, 1925 og 1930, hvor man kan søge på Amagerbrogade, ulige numre. Men de har ingen adresser mellem nr 1 (en villa) og nr. 11,13 etc. Det ser ud til at Amagerbrogade 9 slet ikke eksisterer, eller at der - som det er anført i en af tællingerne - udelukkende er butikker. Når man søger på adressen i Politiets registerblade kan man imidlertid finde adskillige personer med bopæl på Amagerbrogade 9. Indtil videre er det ikke lykkedes mig at finde en forklaring herpå. Den nuværende ejendom med nr 9 er først opført i 1937.

Registerblad. Udfærdiget den 4/12 20	
Fulde Navn	Nicoline Mikkelsen
Livsstilling	Enke
Fødested	Steenboe Alder 15/11 95
Aktuelle Stilling	
Børn	
Meldt Bopæl	Amagerbrogade 9
21.1.5 Udtr	

Det ser i øvrigt ud til, at Nicoline har opgivet en forkert fødselsdato. Hun er født 5. november 1893, men hun har til politiet opgivet 15. november 1895 og er således med et snavstak blevet et par år yngre. Hen-

des erhverv opgives som syerske.

På tidspunktet for flytningen er mor knap 8 år. Mon Nicoline er flyttet til København for at kunne se sin bortadopterede datter? Morfar boede siden 1916 på Amagerbrogade 119 og havde kontor i Fiolstræde

14,2., og da mor begyndte at gå i skole hos frk. Zahle, formentlig i 1919, spadserede morfar med hende til skolen og kontoret hver morgen og da er de jo kommet lige forbi Nicolines vinduer.

Jeg tror nu ikke selv på den udlægning. Allerede 1. maj 1921 flytter Nicoline nemlig fra Amagerbroga- de, desværre uden at det fremgår hvorhen. Men man må tro at det ikke er til en anden adresse i Køben- havn, for så havde det været indført i registerbladet. I øvrigt tror jeg ikke at hun har kendt til hvem der havde adopteret hendes datter.

Af politiets registerblade fremgår også, at Nicolines far, Lars Mikkelsen, flyttede til København allerede i 1896. Han boede i Viborggade 103, men ved folketællingen i 1901 er han flyttet eller død. Nicolines bror, John Arentzen Mikkelsen flyttede også til København i 1920. Han var født i 1896 i Skibhusene og altså 24 år og gift med Catarina eller Katrine (som det skrives i FT 1921) fra Løgstør. Han angiver til Politiets register sin stilling som autogensvejser, men i FT 1921 er hans erhverv engros chokoladefor- retning.

Så vidt er jeg nået med Nicoline Mikkelsens senere historie. På et tidspunkt bliver folketællingerne for København måske søgbare (pt findes de kun som mikrofilm), og så kan det være jeg kan finde resten af hendes historie. Jeg antager, at hun er død i begyndelsen af 1952, for Adoptionsbevillingen har en på- tegning af den 11/2 1952 ”Forevist i Skifteretten og kopi udleveret”. Mor havde nemlig arveret efter sin biologiske mor, og det kan være grunden til, at der har været behov for dokumentation. Der har nok ikke været meget at arve. Jeg har i hvert fald aldrig hørt om, at mor havde effekter fra sit biologiske ophav.

Mor fik en – sagde hun selv – ret beskeden studentereksamen fra Zahles pigeskole omkring 1931 og tog derefter en kortvarig fysioterapeutuddannelse, det hed dengang massøse. Ud over en kortvarig voluntør- tjeneste var hun dog ikke erhvervsaktiv. Hun blev gift den 8. januar 1937 med min far, **Helge Ulrich Kromann**, læge, født 20. april 1911 i Ugerløse, død 24. december 1981 i Hillerød.

Far var student 1928 fra Nykøbing F., cand.med. 1936. Han var praktiserende læge i Slagelse 1941-47, og efter et intermezzo som skibslæge i ØK og distriktlæge i Sukkertoppen, Grønland fik han praksis i Søllested på Lolland 1950-56 og i Roskilde 1956-69. Han afhændede sin praksis i 1969 og de flyttede tilbage til Lolland, hvor han frem til 1977 fungerede som skolelæge på Vestlolland.

Far og mor fik fire børn, Jørgen, Niels, Hans Kristian og Jens (forfatteren af disse sider), og dermed er vi nået til femte slægtled og den sidste gravsten.

Men først et par sider med diverse fotos. Adoptionsdokumentet er affotograferet, og der er billeder af min mor og far, de fleste stammer fra fars gamle fotoalbums.

2/2

247/22
Løst
Forsat i København, Gyldenløve
d. 11/2 1849 som en Lovend
S. J. G. Bahr

Ni Christian den Tiende,
af Guds Naade Konge til Danmark, de Venders
og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn,
Ditmarsken, Lauenborg og Aldenborg,

Gere villerligt: Efterdem Overretsaagfører Niels Carl Lauritz
Larsen og Hustru Helene Hansine Marie, født Skals, her af Staden
for Os allerunderdanigst har andraget, at de, som ej selv har Børn
eller Livsarvinger, i Børns Sted har taget til sig Elise Mikkelsen,
født i Odense Kjøbstad den 6^e November f. A. og døbt i Sct. Knuds
Kirke sammesteds den 23^e s. M., Datter af Nikoline Mikkelsen,

og at det er deres Bønske, at bemeldte Barn

maa anses som deres eget Barn, som bevilge vi herved aller-

nædigst, at nævnte Niels Carl Lauritz Larsen og Hustru Helene
Hansine Marie, født Skals, maa adoptere bemeldte Elise Mikkelsen,
saaledes at denne fremtidig maa føre Familienavnet Larsen, hvorefter
hendes fulde Navn bliver Elise Larsen, og saaledes at hun, medmindre
anderledes ved senere allernæjeste Bevilling maatte blive bestemt,
træder i Arv efter den som deres egne Barn, dog at det forbeholdes
Adoptivfæmlede ved Testamente at raade over deres Efterladenskaber,
saaledes som de maatte finde for godt.

Ligesom denne Bevilling ikke giver Adoptiebarnet
Ret til at arve Adopterendes Slægtninge, saaledes taber
det heller ikke den de efter dets egne Slægtninge tilkommende
Arveret.

Med Hensyn til Navneforandringen bliver iøvrigt det for-
ordnet at tilføje vedkommende Ministerulbød.

Givet i Kjøbenhavn, den 27^e Oktober 1914.

Under Vort Kongelige Segl.

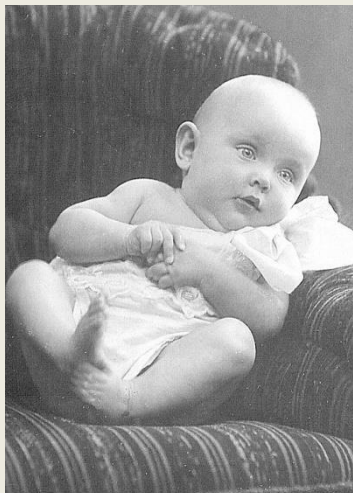
Efter Kongens Befaling

Zahle

Stendal

Bevilling for Overretssagfører Niels Carl Lauritz Larsen og Hustru af
Kjøbenhavn til at adoptere Else Mikkelsen.

Gebyr 33 Kr. 66 Øre.

Mor omkring 1913

Velsagtens omkring 1920

Omkring 1930

Bryllupsbillede fra 1937

**Herover min far som
ca 5-årig. Derefter
som ung kandidat i
slutningen af 30'erne.
Til højre det billede,
som mor havde ståen-
de fremme; jeg mener,
det er taget omkring
1956 i Roskilde**

Femte Slægtled

Så er vi fremme ved mine brødre og mig. Her er vore hoveddata.

5.1 Jørgen Ulrich Kromann, major, født 20. december 1937 i Nykøbing F. Gift 1. maj 1959 i København med Liddy Breinholdt Poulsen, født 18. august 1938 i København. 2 børn: **Lene og Niels**.

Lille Niels fotograferet i 1941, det år han døde.

5.2 Niels Kromann, født den 23. august 1939, død af tuberkulose (har jeg fået oplyst - morfar skriver lungebetændelse) 26. januar 1941. Det er lille Niels' gravsten, der er afbildet herover.

I 2013 har jeg rensset og renoveret Niels' gravsten:

5.3 Hans Kristian Kromann (Trumse), skovfoged, født 1/7 1942 i Slagelse. Gift 26. oktober 1968 i Rind med Anny Svendsen, fuldmægtig, født 20. juni 1942 i Rindsholm. Ægteskabet opløst 8. september 1998. 3 børn: **Lars Peter, Søren og Sofie**.

5.4 Jens Ulrich Kromann, cand. mag., senest afdelingschef i Danske Entreprenører, født den 17. marts 1945. Gift 27. februar 1970 med Helle Find Andersen, afdelingssygeplejerske, født 14. september 1944 i Charlottenlund. 1 barn: **Katja**.

© Jens U Kromann dec. 2007

7. udg. 15. juli 2017